

Johannes Nádherný Antonínu Podlahovi

V Mnichově 26. 5. 1913

Vážený, přemilý, i ve smrti nezapomenutelný a mne celý život laskavě vedoucí a usměřňující otče prefekte,

ve chvíli rozhodnutí, že jsem žil už dosti dlouho na to, abych ze života odešel, se Vám nejprve musím a i potřebuji svěřit s něčím, s čím jsem se dosud nikomu, ani Vám, nepřiznal. A tím je má velká, nenaplněná láska k mé sestře Sidonii. Chci Vás o tom zpravit především proto, že budete-li tuto skutečnost mého života znát, pochopíte, proč jsem žil tak, jak jsem žil, a všechno - mne nehodno -, se dále odvíjelo. Svě trápení jsem překrýval svým humorem, který jste měl tak rád, ale kterým jsem i Vás vlastně klamal. Protože ona byla oním skutečným trápením mého života.

Obdivoval jsem ji od dětství, byl to ale dětský obdiv. O rok a pár měsíců mladší než já, byla nejméně tak šikovná jako my chlapci. Prováděla s námi všechny naše divokosti a rejdy, lezla po žebříku stejně dobře jako Charlie a já, byla obratná, líp jezdila na koni než my oba a byla nejen šikovnější, ale v našich hrách i vynalézavější. Jistě, v seníku, kde jsme si hrávali nejraději, na

mne jednou nebo dvakrát spadla a stejně tak i já na ni, ale svou tělesnost jsme tehdy ještě necítili.

Jednou, to mi bylo asi tak pět let, když jsem ji plný obdivu pozoroval, jak v kamenném bazénku před kuchyní rukama dovedně chytá ryby, které tu ještě v čisté vodě měly několikadenní životní lhůtu, mi najednou vyklouzlo: „Až budu velký, tak se s tebou ožením.“

Někdo v kuchyni se krátce uchechtl, ale nikdo nic dál neřekl.

A já jsem si dál platonicky a ještě docela nevinně představoval svou budoucnost se Sidonií, že se vezmeme, budeme dál pokračovat v hospodaření a chovu ryb, jak to dělal už náš tatínek, vychovávat děti a dokonáme jeho dílo úpravy parku. A v tom všem si budeme dobře rozumět, protože jsme přece vyrůstali spolu. Něco lepšího a smysluplnějšího než lásku mezi sourozenci jsem si tehdy nedovedl představit.

Později, lépe řečeno příliš pozdě, jsem pochopil, že v mé lásce k mé sestře svou roli hrálo, že jsem jako malý chlapec neměl na výběr, protože v mém okolí jsem žádnou jinou osobu ženského pohlaví v mém věku nemohl potkat, nanejvýš děvčata ze vsi, se kterými jsem ale sotva přišel

do styku, protože už od dětství pásly husy a často pracovaly i na poli.

Jiná stvoření ženského pohlaví, s nimiž bych byl mohl spojit své sny, kolem mne zkrátka nebyla. Pro mne nejbliž dosažitelná Niny Mladotová z Červeného Hrádku byla o sedm let mladší než já, takže až do jejího dospění jsem ji vnímal jako dítě, ne jako ženu nebo aspoň dívku.

Jak jsme začali dorůstat, stala se pro mne Sidi ideálem krásy a lásky. O něco později k tomu přistoupila i úvaha, že by náš sňatek byl dobrý i proto, že by nebylo třeba dělení majetku, které v mnoha šlechtických rodinách vedlo k hádkám a nespokojenosti. Ani můj otec jako nejmladší nepochodil právě nejlépe. Protože můj děd měl čtyři panství, ale pět synů, byl můj otec jako jeden z dědiců jen vyplacen a musel se ohlédnout po panství novém, což nebylo právě jednoduché.

A pak se to stalo.

To jsme s Charliem byli už třetí rok chovanci Strakovy akademie a byly prázdniny. Koupali jsme se v našem zámeckém rybníku, a když Sidi vystoupila z vody, pod jejím plaveckým úbořem, který měl její tělo skrývat, a zatím se na ně mokrý přilepil, se odhalila podoba jejího nahého těla – a já jsem je náhle uviděl a připadalo mi,

jako by to byla zároveň i její duše. Stáli jsme na břehu rybníka těsně vedle sebe a já jsem poprvé cítil změnu v oné části svého těla, o jejíž funkci jsem do té doby nic nevěděl, a zmocnila se mne až nezřízená touha, kterou jsem dosud neznal. Asi se to stalo během let už víckrát, že mokrý plavecký úbor odhalil křivky Sidoniina těla, ale já jsem si toho nikdy předtím nevšiml, až v ten den. Bylo to jako zjevení. A ve mně se náhle probudila touha spočinout si, tak jak jsme byli polonazí, v náručí. Jako by z vody nevystoupilo jen tělo, ale daleko víc. A poprvé jsem pocítil, že jsem muž, a ne jen chlapec.

Náš vztah byl dosud láskou sesterskou a bratrskou a ta se najednou ve mně proměnila v lásku mileneckou. Má léta dospívání v muže tehdy právě začala. Začali jsme dospívat oba, toho jsem si ale vědom nebyl.

Ve Strakovce mi Sidi chyběla stejně jako máma. Snad ještě víc. Strakovka, to bylo moje vyhánění z ráje. Vídávali jsme se tak jednou za dva měsíce a mně bylo v Praze neustále teskno. Na mne jako na usýchající pomněnku, jak jsem se nazýval, si jistě ještě budete pamatovat.

Bylo to někdy na konci druhého ročníku gymnázia, když se nás chopily ty štrachalky, které se

pohybovaly kolem koleje, a když jsme se náhodou dívali z oken, mávaly na nás velkými bílými kapesníky. Starší žáci, kterých tu také bylo několik, nás poučili, oč jde. Jedna z těch štrachalek mne nakonec v novém školním roce, poté, co jsem při koupání uviděl Sidoniino tělo pod mokrým plaveckým úborem, také dostala pod své sukně a v jejím objetí se má láska k sestře proměnila ve vášeň, již jsem uspokojoval a potlačoval různým způsobem. Když jsme ale mohli přijet na neděli domů, pak jsem nikdy neopomenul alespoň při příjezdu vzít Sidi do náručí, přitisknout ji k sobě a políbit na obě tváře. Ona mi také vždycky vyběhla vstříc a políbila mne, protože mou lásku k ní v sobě cítila a opětovala, aniž to někdy řekla. Charlie ji nepolíbil nikdy, když jsme přijeli, a mně se divil, aniž cokoliv chápal. Ale mezi mnou a mou sestrou se v těch letech rozprostřelo jakési období čekání, které jsme vyplnili společným tajným kouřením cigaret a doutníků. Víc než kdy dřív jsme také četli, často stejné knihy, snili o společné cestě do Itálie a probírali spolu pohlednice italských měst. Když jsme pak spolu dočetli příběh Tristana a Isoldy, obrátila se Sidi najednou ke mně, usmála se a řekla skoro vyzývavě: „Takže i mezi

námi bude ležet meč?“ – „Ano,“ řekl jsem, protože jiná možnost zatím nebyla. A svou procitlou vášeň toužící po ženském těle jsem začal uspokojovat v pražských veřejných domech. To Sidi ovšem nevěděla.

Bylo to asi ještě o oněch prázdninách, když jsem v hovoru s mamá, která už nebyla příliš zdravá, abych ji uklidnil a udělal jí radost, řekl, aby si nedělala starosti, že já a Sidi povedeme rodinu dál a já se s ní ožením. A mamá se zděsila, že to je přece vyloučeno. A když jsem se jí zeptal proč, odpověděla, že Pán Bůh si to nepřeje a je to těžký hřích. Slovo incest nevyslovila. „Ale to přece není možné, proč by si to Pán Bůh neměl přát? Rody se přece nemusejí mísit a majetek by zůstal v jedné ruce,“ odporoval jsem. „A my si přece dobře rozumíme, známe se od dětství, proč bychom se nemohli vzít a mít děti?“

„Pán Bůh si to nepřeje a ty děti by nebyly zdravé,“ řekla mamá skoro rezolutně. „A sňatky mezi blízkými příbuznými zakazuje a trestá zákon. Oba byste přišli k soudu.“

A když jsem namítl, že náš císař si přece také vzal za ženu svou příbuznou, sice ne svou sestru, ale sestřenicu, odpověděla jen, že v panovnických rodinách jde o něco zcela jiného než v rodině

naší. Ty mají dispens. „Je to těžký hřích i proti šestému přikázání. Žádný farář by vás neoddal.“ A tím náš rozhovor skončil. Pro mne to byl šok. Umocnil ale jen mou žádost, a já jsem svou lásku k Sidi utloukal ve veřejných domech, abych snad nezhřešil a jí neublížil. Ale především jsem byl nešťastný, protože jsem věděl, že takovou ženu, jako je Sidi, v životě nenajdu.

Kdykoliv ale byla v onom létě bouřka a bily hromy, kterých se bála, přišla Sidi do mého pokoje a celá ustrašená – dnes jsem si jist, že to trochu hrála – se přikrčila vedle mne. „Ale meč jsem mezi nás položil,“ řekl jsem. „Políbit tě ale mohu i přes meč, který leží mezi námi, bratře Tristane,“ řekla ona a položila svou hlavu na mé rameno. A tak jsme spolu jako bratr a sestra v platonickém objetí vedle sebe leželi a strávili nejednu noc. Její tělo od pasu dolů bylo pro mne tabu.

Meč mezi námi se stal znamením našeho vztahu. Kdykoliv jsem se ráno vzbudil, byla má náruč prázdná a mně se zdálo, že jsem o našem objetí v noci jen snil.

Naší platonickou láskou rostlo i naše duchovní pouto. A musím říct, že i Sidoniino vzdělání, protože jsem jí každý rok předával, co jsme se hlavně na gymnáziu ve filozofii a dějinách umění naučili,

jak jsem jí to slíbil, když jsme se, Charlie a já, měli stát chovanci Strakovy akademie. Často se mi zdálo, jako kdyby Sidi byla jen jakousi alternativou ke mně samotnému. Jedním tělem jsme se stát nemohli, ale jedním duchem jsme se stali. A skoro každé slovo mezi námi vyjadřovalo naši blízkost.

Jako dar k maturitě jsem od mamá a našeho poručníka strýce Wilhelma dostal cestu do Itálie, po níž jsem už dlouho toužil. A Sidinka si na mamá vyprosila, spíš vydyndala, jak ona to uměla, aby mohla jet se mnou. Charlie o cestu s námi zájem neměl, chystal se do Štýrského Hradce studovat práva. První zastávkou na naší cestě byly samozřejmě Benátky. Strávili jsme tam týden a den ode dne jsme se cítili volnější, svobodnější, šťastnější; nezávislejší na řádu, v němž jsme oba vyrůstali. Jak krásné by bylo v Itálii žít, říkali jsme si, a začali dokonce uvažovat o koupi malého zámečku, který se nám zalíbil a byl na prodej, v němž bychom nějakou dobu žili, jako kdybych zcela zapomněl, že jsem se před naším odjezdem zapsal na univerzitu.

Vrcholem naší cesty, jak jsem si to přál, se stala Siena. Znali jsme ji, Sidi i já, z pohlednic a přitahovala nás přísným řádem své rané gotiky. Vy víte, že krásou jakoby napumpované katedrály

jsem nikdy neměl rád. A tomu jste mne naučil Vy. Řady úzkých uliček tu ústily do nádherného amfiteátru náměstí, na němž se odehrával život jako radostná samozřejmost, neohrožená stínem smrti, a my jsme zde poprvé zažili to, co bych nazval bezpečím svobody. A oba jsme byli šťastní a plní naděje jako snad ještě nikdy v životě.

Siena nám prostě vzala dech. Ale očarovala i náš vztah. Meč, který jsme dosud mezi sebe kladli, jako kdyby se nám byl ztratil u nějaké památky. Itálie se pro nás stala Brangeniným kouzelným nápojem. A to už nás jednoho večera vašeň hnala úzkou gotickou uličkou k našemu domicilu a my jsme věděli, že se stane něco, co se stát mělo, a naše sounáležitost se stane naším společným tělem a údělem. „Nechci už mít ten meč mezi námi,“ zašeptal jsem a políbil Sidi jako svou nevěstu a ona se ke mně panensky přitiskla jako dosud snad nikdy. A bylo to, jako kdyby z nás přímo tryskalo osvobození. Ale když jsme pak v mém pokoji stáli už skoro polonazí a nevy-slovitelně sobě oddáni, začalo se mé tělo najednou zpěčovat tomu, co se mělo stát a nač jsme oba už tak dlouho čekali. Sidi rychle pochopila, co se se mnou stalo, a zašeptala: „Tvé tělo mne nechce, ale duch ano.“